

ת"פ 12112/03/17 - מדינת ישראל נגד לוי לבל ושות' בע"מ, ניסים לוי, אילן לבל, שלושתם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 12112-03-17 מדינת ישראל נ' לוי לבל ושות'
בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט איתי הרמלין

המאשימה מדינת ישראל

ע"י עו"ד יונה לרמן

נגד

הנאשמים 1. לוי לבל ושות' בע"מ

2. ניסים לוי

3. אילן לבל

שלושתם ע"י עו"ד אריה נייגר

גזר דין

1. נאשמת 1 היא חברה פרטית שעוסקת בין היתר בשיווק כימיקלים. נאשמים 2 ו-3 הם בעלי החברה ומנהליה. בתקופה הרלבנטית לכתב האישום פעלה החברה במחסן ברחוב היוצר באיזור התעשייה של חולון ובחנות בבניין ברחוב מנחם בגין 44 בתל אביב. בתקופה זו החזיקה החברה בהיתר רעלים למחסן באיזור התעשייה של חולון, שם הותר לה לעסוק במסחר ובאחסנה של חומרים מסוכנים. החברה לא החזיקה בהיתר רעלים לחנות ברחוב מנחם בגין בתל אביב. החל מתחילת שנת 2012 ועד אמצע שנת 2014 מכרו הנאשמים בחנותם בתל אביב ב-212 הזדמנויות חומרים מסוכנים בכמויות שמכירתם מצריכה היתר. זאת, אף על פי שכאמור לא היה להם היתר לעסוק ברעלים בחנותם. בין החומרים שנמכרו היו חומצות מסוגים שונים. ב-73 הזדמנויות נוספות באותה תקופה רכשה החברה חומרים מסוכנים ואחסנה אותם במחסן בחולון, אף על פי שכמויותיהם עלו על אלה שהיה מותר לה להחזיק לפי היתר הרעלים. כמו כן, במספר הזדמנויות ערבבו הנאשמים רעלים, מזגו אותם ומהלו אותם בניגוד להיתר הרעלים שבו החזיקו.

2. למען שלמות התמונה אציין כי סעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים, תשנ"ג-1993 מתנה עיסוק ברעלים בקבלת היתר. עם זאת, נקבע בסעיף 10 לחוק כי השר להגנת הסביבה רשאי לקבוע בתקנות סייגים לאיסור זה. בתקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), תשנ"ו-1996 נקבעה רשימה ארוכה של רעלים שהעיסוק בכמויות מסוימות שלהם אינו דורש היתר. כל החומרים שבהם עסקו הנאשמים בחנותם בתל אביב מופיעים בתקנות אלה, אלא שהכמויות שבהם עסקו עלו על אלה שלגביהן נקבע בתקנות שהן אינן מצריכות היתר. עיון בטבלת המכירות הבלתי חוקיות על ידי הנאשמים מעלה כי ברוב מכריע של המקרים החריגה לא הגיעה כדי חריגה בסדר גודל במובנו המתמטי (כלומר, פחות מפי עשרה). כך למשל נמכרה בהזדמנויות רבות חומצה חנקתית בריכוז מסוים במיכל של 12 ליטרים שמשקלו 16.8 ק"ג בעוד הפטור הקבוע בתקנות לחומצה זו הוא עד 10 ק"ג. חומצה חנקתית בריכוז אחר נמכרה

בהזדמנויות רבות במשקל של 35 ק"ג בעוד הפטור על מכירת חומצה זו הוא לכמות שעד 10 ק"ג בלבד. חומצת HF נמכרה בהזדמנויות רבות במיכל של 4 ליטרים שמשקלו 4.6 ק"ג כאשר הפטור בתקנות נוגע לעיסוק בכמות שאינה עולה על קילוגרם אחד. עם זאת, במקרים מסוימים היו החריגות גדולות יותר ואף מעבר לחריגה בסדר גודל מלא. כך למשל באחד המקרים נמכר החומר המשמר והמלבין סודיום מטה ביסולפט בכמות של 100 ק"ג בעוד הפטור בחוק הוא לכמות של עד 5 ק"ג.

3. אשר לכמויות החומרים המסוכנים שנרכשו למחסן בחולון הרי שמתוך 73 המקרים כמעט בכל המקרים דובר בחריגות שבין כ-20% לכ-50% מהכמות שנקבעה בהיתר. ב-9 מקרים היו החריגות גדולות יותר ואף עלו בחלקן על 100%.

4. הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום שפורטו לעיל והורשעו לפי הודאותיהם.

5. מעשיהם של הנאשמים יצרו סיכון לסביבה ולבריאות הציבור. הואיל ואינני יודע מהם מקדמי הבטיחות שבהם השתמשו בעת קביעת תקנות הפטור מהיתר, איני יכול לקבוע מה הייתה מידתו של סיכון זה בכל אחד מן המקרים בהתחשב בהיקף החריגות שהוזכר לעיל. עם זאת, אין כל קושי לקבוע שמדובר היה בהפרה שנשנתה פעמים רבות ובכך יש כדי להקנות לה חומרה מצטברת רבה בהיבט של הפגיעה ברגולציה של חומרים מסוכנים בפני עצמה. בהקשר זה אציין כי אינני מקבל את טענת הסנגור שלפיה אין משמעות למספר הפעמים שבהן בוצעו הפרות החוק. נכון הדבר שמבחנה סביבתית עדיפות ככל הנראה כטענתו מספר מכירות חורגות קטנות על פני מכירה חורגת אחת גדולה, אך עדיין ההנחה היא שיש בסיס למגבלות שנקבעו ולכן יש משמעות גדולה גם לכך שההפרה הייתה שיטתית. בצד האמור לעיל, בכך שמכרו כמויות גדולות יותר של חומרים מסוכנים מאלה שנקבעו בתקנות רכשו הנאשמים יתרון מסחרי בלתי הוגן על עסקים מקבילים שהקיפידו על קיום הוראות החוק.

6. התובעת טענה כי יש לראות בכל אחד מ-285 המקרים המפורטים בכתב האישום אירוע נפרד ולקבוע בגינו מתחם ענישה נפרד. בטענה זו הסתמכה התובעת על פסק דינו של השופט יורם דנציגר בע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל** (2014) שלפיו על מנת לקבוע האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים יש להשתמש במבחן הצורני-עובדתי ובמבחן המהותי-מוסרי. לטענתה, יש לקבוע לכן לעניין החברה לכל אחד מ-285 המקרים מתחם עונש הולם שבין קנס של 7,000 ₪ לקנס של 90,000 ₪ ובסך הכל קנס של 800,000 ₪. לגבי המנהלים (נאשמים 2 ו-3) סבורה התובעת כי יש לקבוע מתחם עונש הולם שבין 10,000 ₪ ל-20,000 ₪ לכל מכירה ומאסר על תנאי של 6 חודשים ולגזור על כל אחד מהם קנס בסך 100,000 ₪.

7. בניגוד לתובעת אני מוצא כי אין לראות בכל אחד מן המקרים המפורטים בכתב האישום אירוע נפרד ולקבוע בגינו מתחם ענישה נפרד. מדובר בנאשמים שלאורך תקופה לא קצרה אך קצובה בזמן מכרו בחנותם רעלים בכמויות העולות על אלה הקבועות כפטורות מהיתר והחזיקו במחסן בחומרים אלה בכמויות העולות על אלה שנקבעו בהיתר שניתן להם. בין המעשים שאותם עשו הנאשמים מתקיים אותו

קשר הדוק שמחייב להתייחס אליהם לעניין קביעת מתחם הענישה כאירוע אחד, כפי שהסבירה השופטת דפנה ברק ארז בפסק דין בני ג'אבר בתמיכת השופט עוזי פוגלמן. מדובר במקרה שהוא אף קל יותר להכרעה מאשר הדוגמאות שהוזכרו על ידי שופטי בית המשפט העליון, שכן בהיבט המהותי-מוסרי אין כל סיבה להפריד בין המקרים השונים, בעוד שאולי היה מקום לעשות כן במקרה של התעללות מינית נמשכת שהוזכרה באותו פסק דין כדוגמה לאירוע אחד. המקרה שבפני גם ממחיש היטב את החשש שהעלו השופטים ברק ארז ופוגלמן, שהחלת המבחנים שהציע השופט דנציגר תכביד על תהליך גזירת הדין ותקשה להשוות בין מקרים קרובים, אך לא זהים. כנימוק נוסף לכך שאין מקום לקבל את גישת התובעת יש להוסיף כי ברי כי מעבר למספר מסוים של מקרים אין עוד משמעות רבה למספר המעשים הדומים המדויק. ברי כי 5 מכירות אסורות חמורות יותר ממכירה אחת, 20 מכירות חמורות יותר מ-5 ו-200 מכירות חמורות יותר מ-20 מכירות, אך בהיבט הפלילי אין הבדל משמעותי בחומרה הכוללת בין 200 מכירות ל-300 מכירות. לראיה, אילו היינו מכפילים את מתחם העונש ההולם לכל הפרה שהציעה התובעת במספר המקרים שאירעו היה מתחם העונש ההולם לחברה בין 2,000,000 ₪ ל-25,000,000 ₪ ואילו התובעת ביקשה להטיל על החברה עונש של 800,000 ₪ שהוא פחות ממחצית מהרף התחתון של מכפלות מלאכותיות אלה. כלומר, התובעת עצמה מכירה בכך שלא מדובר באמת ב-285 אירועים נפרדים שמצדיקים עונשים זהים ואדיטיביים בגין כל מעשה עבירה. אציין בהקשר זה שבפסק הדין היחיד שאליו הפנו הצדדים אשר מתייחס לסוגיה זו, קבע השופט זאיד פלאח במקרה דומה כי יש לראות במכלול המקרים אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם (ראו: ת"פ (חיפה) 28132-12-16 מדינת ישראל נ' עזרא - למשק ולקיבוץ בע"מ (2017)).

8. השורה התחתונה היא שהנאשמים אמנם עשו 285 מעשים נפרדים, אך מעשים אלה הם בגדר אירוע אחד במובנו של חוק העונשין (כאמור לעיל לנאשמים 2 ו-3 יוחסו רק המכירות - כלומר 212 מעשים כל אחד).

9. כדי לבסס את עתירתה העונשית הפנתה התובעת לגזרי דין רבים, חלקם עסקו בנאשמים שהורשעו בעבירות סביבתיות אחרות מאלה שבהן הורשעו הנאשמים, ומרבית גזרי הדין שבהם הורשעו נאשמים בעבירות רלבנטיות לתיק זה ניתנו תוך אימוץ הסדרי טיעון.

10. אני סבור שאין להסתמך על מקרים שבהם נקבע העונש בעקבות הסדר טיעון כבסיס לזיהוי רמת הענישה הנוהגת לצורך קביעת מתחם העונש ההולם. כידוע, מעמדם של הסדרי הטיעון במערכת המשפט הישראלי השתנה מאד מאז כתב בית המשפט העליון על מוסד זה ש"יש הפוסלים את שיטת ההסכמים הזו לחלוטין ויש הרואים בה הכרח בל יגונה... די יהיה להדגיש, שאין בית-המשפט קשור בכל הסכם מסוג זה" (ע"פ 197/71 יעקב בן יצחק נ' מדינת ישראל (1971)) ולאחר שכתב בית המשפט העליון: ש"בית-המשפט ישווה לנגד עיניו, בין היתר, את המגמה העקרונית לעידוד הסדרי טיעון" (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל (2002)) ועד שכתב כי "לא בנקל ידחה בית המשפט הסדר טיעון שמובא לאישורו, וזאת נוכח קיומם של שיקולים כבדי משקל שתומכים בכך, ובראשם החשש שמא יחול כרסום במעמדם של הסדרי הטיעון" (ע"פ 2021/17 יונה יחיאל מצגר נ' מדינת ישראל (2017)). כפי שכותב פרופ' קנת מן המגמה של עידוד הסדרי הטיעון מביאה לכך שהפיקוח השיפוטי על הסדרי טיעון כיום הוא מרוסן (קנת מן, "סדר דין פלילי מנהלי: הסדרי טיעון, הרשעות שווא של אשמים ופיקוח

שיפוט "משפט צדק? - ההליך הפלילי בישראל - כשלים ואתגרים (עורך: אלון הראל, סדרת הספרים משפט, חברה ותרבות בהוצאת אוניברסיטת תל אביב, 2018). כלומר, לבתי המשפט נטייה מובהקת לאשר הסדרי טיעון ולא לדחות אותם. העובדה שבית המשפט נוטה לאשר הסדרי טיעון תוך ריסון הביקורת על סבירותם מביאה לכך שבפועל העונשים שנגזרים בהסדרי הטיעון אינם תואמים בהכרח את רמת הענישה הנוהגת בתיקים שבהם לא נערך הסדר טיעון ואת העונש ההולם שהיה גוזר בית המשפט אלמלא הסדר הטיעון.

11. יש לשים לב לכך שבניגוד להתייחסות הקלאסית בפסיקה ובספרות המשפטית להסדרי טיעון, במקרים לא מעטים העונש שעליו מוסכם בהסדר טיעון עולה על זה שהיה נגזר על הנאשם אלמלא הסדר הטיעון. זאת, בשל פערי הכוחות בין התביעה לנאשם. פערי כוחות אלה באים לידי ביטוי בכך שהכוח לשנות את כתב האישום נתון בידיה של התביעה. שינוי שאותו היא יכולה להתנות בהסכמת הנאשם להטלת עונש כבד יותר ממה שהיה מטיל עליו בית המשפט. כדוגמה לכך ציין הסניגור שבתיקים רבים של עבירות סביבתיות מוסכם בין הצדדים על הטלת קנס כבד על נאשמת שהיא חברה "תמורת" ביטול כתב האישום נגד מנהלי החברה או סיום התיק בעניינם של המנהלים ללא הרשעה. פערי הכוחות בין התביעה לנאשם במשא ומתן להסדר טיעון הם גם תוצאה של העובדה שבניגוד לנאשם, התובעת או התובע אינם עומדים בכל סיכון אישי מגזר הדין ושהמבחן להצלחת התביעה בקידום האינטרס הציבורי אינו מתבסס על תוצאתו של תיק בודד. בידי התביעה גם מצוי מידע על כלל התיקים שהיא ניהלה בעוד המידע שבידי ההגנה מוגבל יותר. כתוצאה מכל אלה מצוי הנאשם באי וודאות גדולה יותר מן התביעה אשר לתוצאה הצפויה אם ישאיר את גזירת העונש בידי של בית המשפט ללא הסדר טיעון. השילוב של אי ודאות והימצאות בסיכון אישי מפעיל על הנאשם לחץ גדול יותר מאשר הלחץ שמופעל על התביעה להגיע להסדר טיעון ובכך לקנות ודאות (בשל הסיבות שפירטתי לעיל, במשא ומתן להסדר טיעון התביעה אינה מושפעת מן החשש האנושי מהפסד באותה מידה שמושפע ממנו הנאשם). מצב דברים זה נכון במיוחד במקרים כמו בתיק שלפני שאינם בליבתו של המשפט הפלילי ואשר בהיעדר תקדימים רבים, נתון בידי ההגנה מידע מצומצם ביותר אודות העונש הצפוי לנאשם אם יגזר דינו על ידי בית המשפט ללא הסדר טיעון. כלומר, הלחץ על נאשמים לקנות ודאות בהגעה להסדר טיעון בתיקים אלה הוא גדול במיוחד, ועולה החשש כי העונש הממוצע שעליו יוסכם בהסדרי הטיעון יהיה גבוה יותר מהעונש הממוצע שהיו גוזרים בתי המשפט ללא הסדרי טיעון.

12. השאלה כיצד צריך בית המשפט לנהוג במקרה שבו מוצג בפניו הסדר טיעון הכולל הטלת עונש חמור יותר מזה שהיה גוזר אלמלא הסדר הטיעון, אינה נוגעת לתיק זה ולכן לא אדון בה. דברי לעיל נועדו אך להסביר מדוע כאשר קבעתי מהי רמת הענישה הנוהגת לצורך הגדרת מתחם העונש ההולם בתיק זה התעלמתי מכל אותם גזרי דין שאליהם הפנתה התובעת, אשר בהם אימצו בתי המשפט עונשים שעליהם הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון. יש להדגיש שהמגמה של עידוד הסדרי טיעון שנולדה מתוך הכרח, ובאה לידי ביטוי בכך שבתי המשפט מאמצים כמעט כל הסדר טיעון שמובא בפניהם, מצמצמת את הפעלת שיקול הדעת של בית המשפט בכל אחד מאותם תיקים שבהם הוצג הסדר טיעון, אך אינה מקנה להסכמות הצדדים מעמד נורמטיבי כללי החורג מגדרי התיק הספציפי שבין הצדדים שהגיעו לאותה הסכמה. הסתמכות על אותם גזרי דין שהתבססו על הסדר טיעון בקביעת מתחם העונש ההולם

בתיקים שבהם לא הסכים הנאשם להסדר טיעון ונתן את מבטחו בשיקול הדעת של בית המשפט, תעביר באופן קיצוני ופסול את שיקול הדעת מידי בית המשפט לתביעה שחתמה על אותם הסדרי טיעון בתיקים אחרים.

13. לסיום הדברים בעניין ההסתמכות על פסקי דין שבהם אומצו הסדרי טיעון בתיקים אחרים בקביעת מתחם העונש ההולם, אציין שניתן להבין נאשם המציג בטיעונים לעונש פסקי דין שהתקבלו בעקבות הסדרי טיעון כדי להצביע על כך שהתביעה, המחויבת כרשות מנהלית לנהוג באופן שוויוני בכל הנאשמים, מציגה בתיקו עמדה מחמירה יותר מאשר בתיקים אחרים. עם זאת, דברי לעיל אודות המעמד הנורמטיבי של הסדרי הטיעון רלבנטיים גם בהקשר זה. יתר על כן, במרבית המקרים שיקולי התביעה להגעה להסדר טיעון אינם נחשפים במלואם בפסק הדין שאימץ את ההסדר, ולכן יש קושי בעריכת השוואות כאלה. מטעמים אלה התעלמתי גם מגזרי דין שהגישה ההגנה אשר בהם אימץ בית המשפט עונש מוסכם בהסדר טיעון.

14. שלושה פסקי דין שהגישו הצדדים עסקו בעבירות על חוק החומרים המסוכנים והעונשים בהם לא נקבעו בעקבות הסדרי טיעון. בת"פ (חיפה) 28132-12-16 **מדינת ישראל נ' עזרא - למשק ולקיבוץ בע"מ** (2017) (שבו היה הסדר טיעון לגבי חלק מן הנאשמים בלבד) מדובר היה בחברה יצרנית שב-20 הזדמנויות שינעה חומרים מסוכנים באמצעות חברה אחרת תוך הפרת היתר הרעלים שהחזיקה בו. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם לחברה היצרנית הוא קנס שבין 60,000 ₪ ל-120,000 ₪ וקנס שבין 100,000 ₪ ל-150,000 ₪ לחברה המובילה. בית המשפט החליט כי מתחם העונש ההולם למנהלי החברות הוא "קנס או פיצוי" בין 10,000 ₪ ל-30,000 ₪ (בפועל החליט לא להרשיע את המנהלים וחייב אותם בפיצוי). בת"פ (קרית גת) 5906-09-11 **מדינת ישראל נ' דיל תעשיות חומרים בע"מ** (2012) דובר בחברות שסחרו והחזיקו בכמויות של חומצת מלח העולות על הרף של 100 ק"ג שמותר להחזיק ללא היתר. מספר ההזדמנויות שבהן מדובר לא הוזכר בפסק הדין, אך המשקל הכולל של החומר לאורך התקופה הגיע ל-7 טון. שתי החברות נדונו לתשלום קנסות של 60,000 ₪. בת"פ (ירושלים) 4068/07 **מדינת ישראל נ' אבקו כימיקלים בע"מ** (2010) ובע"פ (ירושלים) 2159/10 **אבקו כימיקלים בע"מ נ' מדינת ישראל** (2010) נדון מקרה של חברה שהחזיקה 35 טון של חומצה בשטח שבין שתי חנויות צעצועים ומתנות לילדים באופן שלא עמד בתנאי היתר הרעלים שלה. בערכאת הערעור נגזר על החברה קנס בסך 450,000 ₪. על אחד המנהלים נגזר קנס של 100,000 ₪ ועל מנהל אחר קנס של 50,000 ₪.

15. הואיל והעונשים שביקשה המדינה להטיל הם בעיקרם עונשי קנס הרי שבהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 יש להתחשב גם במצבם הכלכלי של הנאשמים לשם קביעת מתחם עונש הקנס ההולם. בהקשר זה הגיש הסניגור את דוחותיה המפוקחים של החברה לשנים 2015, 2016 (לדבריו, בעת הטיעונים לעונש טרם נחתם דוח לשנת 2017). מן הדוחות עולה שהכנסות החברה בכל אחת מן השנים הסתכמו בכ-1,400,000 ₪. בשנת 2015 הפסידה יותר מ-100,000 ₪ ואת 2016 סיימה באיזון בין רווח להפסד. שווי הרכוש הקבוע של החברה (מכונות וריהוט) היה בסוף 2016

כ-220,000 ₪. שווי ההוצאות השוטפות עלה על שווי הרכוש של החברה. ההוצאות על משכורות הסתכמו בכל אחת מן השנים בכ-400,000 ₪ ולדברי הסנגור החברה מעסיקה עובד אחד למעט הנאשמים. נאשמים 2 ו-3 מסרו כי הם מושכים מן החברה משכורת חודשית של 8,000 ₪ נטו. הנאשמים לא הציגו ראיות אשר להון הפרטי שלהם, אך ציינו ששניהם בשנות השישים לחייהם ואין להם חסכונות. נאשם 2 תומך בבן נכה ואשתו של נאשם 3 נכה המתקיימת מקצבת נכות.

16. עיון בפסיקה מלמד שהעונשים שהוטלו עד היום על ידי בתי המשפט בעבירות על חוק החומרים המסוכנים הם עונשי קנס. אמנם יש מקום להטיל על נאשמים בעבירות סביבתיות קנסות משמעותיים שיביאו לאבדן הכדאיות הכלכלית שבהפרת החוק, אולם אני סבור שקריאתו של בית המשפט העליון ברע"פ 244/96 **כים ניר ניהול שירותי תעופה ונתיבי אויר בע"מ נ' מדינת ישראל** (1996) להחמרת הענישה בעבירות סביבה אינה צריכה להתמצות בהחמרת הקנסות המוטלים. יש מקום שתפיסת מעשים מסוימים כבעלי חומרה מיוחדת כולל בהיבט של השיטתיות שלהם תביא גם להטלת עונשי מאסר בפועל שניתן לרצות בעבודות שירות על מנהלי החברות הפוגעות בסביבה או מסכנות את בריאות הציבור. כלומר, אינני חושב שחומרת המעשה צריכה לבוא לידי ביטוי רק בגובה הקנס, אלא גם בהטלת עונש חמור יותר בסולם העונשים שקובע חוק העונשין. גישת התביעה כפי שהוצגה לפניי שלפיה ככל שהעבירה היא שיטתית יותר יעלה עוד ועוד גובה הקנס שיוטל במקום שיוטל על המנהלים עונש של מאסר בפועל, אינה נראית לי הולמת או יעילה. יש גבול, כמובן, לקנס שחברה יכולה לעמוד בו וגישת התביעה עשויה להביא לכך שחברות יכנסו לפירוק וכלל לא ישלמו את הקנס. יתר על כן, עונשי קנס הם בעלי משמעות שונה לנאשמים שונים. חברת כימיקלים גדולה תספוג ללא טלטלה כלשהי קנס גבוה שיביא להתמוטטותה של חברה קטנה. הבדל כזה בעניין עונש הקנס יתקיים גם בין מנכ"ל של חברת ענק לבעלים של חברה קטנה. זאת, מעבר לכך שכאשר מדובר בחברה ציבורית המנהלים אינם נפגעים מהטלת קנס על החברה כפי שנפגעים בעליה של חברה פרטית קטנה כמו במקרה שלפניי. זו הסיבה שהמחוקק קבע שבשרטוט מתחם עונש הקנס ההולם על בית המשפט להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. בענייננו, כאשר מדובר בחברה קטנה ובעליה, לנוכח שיטתיות העבירה היה מתאים יותר להטיל על בעלי החברה עונשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות מאשר להטיל על החברה קנס שיביא לפירוקה והיא לא תשלם אותו. עם זאת, החמרה בסוג העונשים המוטלים בגין עבירה מסוג מסוים (בוודאי כשמדובר בקפיצה בשתי מדרגות מהטלת עונשי קנס להטלת עונשי מאסר בפועל) אינה יכולה להיעשות באחת אלא באופן מדורג וראוי שתקדם לה אזהרה של בתי המשפט וקריאה לתביעה לשנות את גישתה. זאת, עשיתי כאן.

17. בטרם קביעת מתחם העונש ההולם אציין עוד שבדבריהם האחרונים אמרו שני הנאשמים שלא הכירו את המגבלות הקבועות בתקנות החומרים המסוכנים ואילו היו מכירים אותן לא היו נוהגים כפי שנהגו.

18. לנוכח רמת הענישה הנוהגת, לנוכח שיטתיות העבירות, לנוכח העובדה שעסקאות המכירה (יותר מ-200) בוצעו במבנה בתל אביב שלנאשמים כלל לא היה היתר לעסוק בו ברעלים, לנוכח העובדה שמדובר בחברה פרטית שנאשמים 2 ו-3 הם בעליה (כלומר, לא מדובר בשלושה כיסים נפרדים ממש) ולנוכח מצבם הכלכלי של הנאשמים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם לחברה נע בין קנס של 225,000 ש"ח לקנס של 450,000 ₪, ולכל אחד מן הנאשמים בין מאסר על תנאי לתקופת מאסר בפועל שניתן לרצות בעבודות שירות בתוספת קנס שבין 50,000 ₪ ל-100,000 ₪. לעונשי הקנס יש לצרף התחייבויות להימנע מעבירה. אדגיש כי אני סבור שבמקרים עתידיים ראוי יהיה לקבוע כי בעבירות סביבתיות שהתאפיינו בחזרתיות רבה, הרף התחתון של מתחם העונש ההולם עומד על מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות, אך לנוכח רמת הענישה הנוהגת עד היום ועתירתה העונשית של התביעה בתיק זה, קבעתי את המתחם כפי שקבעתי.

19. אציין שבמהלך הטיעונים לעונש הצעתי לבא כוח הנאשמים את האפשרות שיוטלו על הנאשמים עונשים של עבודות שירות ובצד קנסות נמוכים יותר מן המתחייבים לפי המתחם כאשר לא מוטלות עבודות שירות, אך הנאשמים לא היו מעוניינים בכך.

20. בהתחשב בכך שלאיש מן הנאשמים אין עבר פלילי, בחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ובהודאותיהם של הנאשמים אני מוצא כי יש מקום להטיל עליהם עונשים שברף התחתון של מתחם העונש ההולם.

21. לנוכח האמור לעיל אני גוזר על נאשמת 1 את העונשים הבאים:

א. קנס בסך 225,000 ₪ שישולם ב-24 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל ביום 1.9.2018.

ב. אני מורה לנאשמת 1 לחתום בתוך 7 ימים מהיום על התחייבות בסך 50,000 ₪ להימנע מן העבירות שבהן הורשעה. ההתחייבות תיכנס לתוקף ביום חתימתה ותוקפה למשך שלוש שנים. גובה ההתחייבות מתחשב בכך שהיא עלולה להיות מופעלת גם במקרה קל בהרבה מזה שבו עוסק תיק זה (לעניין זה ראו אזהרתו של השופט יצחק עמית "שופטים הזהרו בהתחייבויותיכם" ברע"פ 4123/17 ירדן שוחט נ' מדינת ישראל (2018)).

22. על כל אחד מן הנאשמים 2 ו-3 אני גוזר את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא ישוב ויעבור עבירה שבה הורשע בתיק זה.

ב. קנס בסך 50,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-50 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל ביום 1.9.2018.

ג. אני מורה לכל אחד משני הנאשמים לחתום בתוך 7 ימים מהיום על התחייבות בסך 20,000 ₪ להימנע מעבירה שבה הורשע בתיק זה. ההתחייבות תיכנס לתוקף ביום חתימתה ותוקפה למשך 3 שנים. לא יחתום אחד הנאשמים על ההתחייבות במועד, יאסר למשך 60 יום.

23. כל הקנסות ישולמו לקרן לשמירת הניקיון באמצעות שוברים שתמסור המאשימה לנאשמים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, 16 ביולי 2018, במעמד הצדדים.